І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 186. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СВОБОДА, СУБОТА, 3-го ЖОВТНЯ 1964 No. 186. VOL. LXXI

КОНҐРЕС НАТИСКАЄ НА ЗАКІНЧЕННЯ СЕСІЇ

Вашингтон. — В четвер 1-го жовтня в обидвох Палатах Конґресу працювали сенатори й конґресмени з думкою про те, щоб якнайскорше закінчити другу сесію 88-го Конґресу та поїхати в терен, щоб вести виборчу кампанію. 35 сенаторів старається про перевибір і всі члени Палати Репрезентантів в числі 435 думають, щоб в терені змагатися за те, щоб бути конґресменом впродовж найближчих двох років. Уряд хоче, щоб Конґрес ще перед виборами схвалив найконечніші законопроєкти, головним чином про допомогу закордонові, бо всякі аґенції вже живуть на кредит, починаючи від 1-го липня, коли перестав обов'язувати бюджет на 1963-1964 фінансовий рік. Конґрес має вирішити й інші законопроєкти про видавання федеральних фондів на різні цілі. Не вирішена теж справа медичної опіки над старшими особами в межах соціяльного забезпечення. Цю справу вирішує окрема конференція, що складається з сенаторів і конґресменів. Сподіваються, що над цією справою будуть нараджуватися ще в п'ятницю, бо численні члени Конґресу хотіли б похвалитися, що принаймні щось зроблено для старших людей, яких є в цілій країні 18 000-000. Палата схвалила збільшити на 5% старечі пенсії і відкинула пропозицію уряду признати пенсіонерам медичну опіку в рамах соціяльного забезпечення. Сенат збільшив всі старечі пенсії на $7 місячно і ухвалив медичну опіку. Спільна конференція має узгіднити різниці в цих проєктах, але обидві сторони, Сенат і Палата, не відступають від своїх текстів. Заплуталася теж справа з допомогою закордонові, яку в останній хвилині зменшено до $3 250 000-000, замість $3 300 000 000. Цю зміну мусять затвердити обидві Палати. Палата затвердила 1 жовтня рішення спільної конференції в справі федеральної допомоги школам в тих районах, де є більше число дітей військовиків. Сенат має затвердити цей проєкт 2-го жовтня. Під час дискусії конґресмен — Кларенс Дж. Бравн з Огайо, сказав: „Нехай вже цей Конґрес припинить працю". Покищо уряд не зайняв становища до цієї справи. Конґрес має ще два дні, п'ятницю і суботу, під час яких зможе викінчити ті проєкти, що є найконечніші, головним чином про видаткування федеральних фондів для різних аґенцій. Представники уряду заявляли, що можлива є праця Конґресу після виборів. Сподіваються, що ця справа буде вирішена при кінці цього тижня.

Федеральний суд припинив страйк портових робітників

Ню Йорк. — Згідно з інструкціями президента Джансона, федеральний суд швидко розглянув справу страйку портових робітників, що розпочався вночі з 30-го вересня на 1-го жовтня, і виніс рішення про негайне припинення страйку. Таке рішення може виносити федеральний суд на підставі закону Тефта-Гартлі, коли страйк загрожує обороноздатності або ж економіці країни. 60,000 страйкарів-портовиків мали, за рішенням суду, негайно повернутись до праці 2-го жовтня вранці, але речник Міжнародної Спілки Портових Вантажників заявив, що робітники розпочнуть виконувати свої обов'язки не раніше ночі з 2 на 3 жовтня. Суддя Фредерік ван Пелт підписав вирок суду, за яким 60,000 портовиків мали б розпочати працю о 8 годині ранку в п'ятницю 2-го жовтня і не могли б страйкувати впродовж 10 днів. Наступного тижня федеральний суд має право, на підставі закону Тефта-Гартлі, продовжити заборону страйку ще на 70 днів. Федеральні службовці кажуть, що не пам'ятають такого швидкого рішення суду, яке мало місце тепер. Доки триває 10-денний „охолоджуючий період", між представниками Спілки і дирекцією триватимуть переговори, які мають привести до ліквідації причин страйку, себто до нового контракту праці, що задовольнив би портовиків і власників кораблів. Загальний страйк портовиків коштує приблизно $ 4,000,000 денно; лише в Ню Йорку велетенська портова індустрія денно втрачає $ 1,200,000. Тому так енергійно діяв президент Джансон та федеральний суд, який і примусив вантажників повернутись до праці.

Індекс цін у серпні становив 108.2%

Вашингтон. — Статистичне бюро Департаменту Праці стверджує, що в серпні цього року індекс цін на всі консумпційні товари і за виконану працю становив 108.2 відсотка, на 0.1 відсотка менше в порівнянні з липнем цього року, і на 1.1 відсотка більше в порівнянні з серпнем 1963-го року. Але серпневе зменшення індексу на одну десяту відсотка є менше, як можна було сподіватися, і як звичайно буває в тому місяці. В порівнянні —з пересічними цінами в роках 1957-1959 серпневий індекс є на 8.2 відсотка більший. Зменшення індексу в серпні треба завдячувати тому, що подешевшали були овочі і городина в тому місяці, —а також тоді були менші ціни на авта. Посередники автами зменшили ціни, щоб позбутися давніх моделів. Пересічний фабричний робітник із трьома —членами родини заробляв в серпні на чисто 92.26 дол., на 29 центів більше, як в липні. Минулого року —в серпні його заробітна тижнева платня становила — 86.58 дол.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Джансон** 30-го вересня прийняв в Білому Домі давніших і теперішніх провідників різних ветеранських організацій. Численні ветерани прибули зі своїми дружинами. Президент закликав ветеранських провідників до того, щоб працювали в своїх місцевостях в користь тих, які не користають із сучасного добробуту в цій країні. „Наше громадянство збудоване на пошані законів і порядку", казав Президент, і тому треба скріпити пошану права.

● **В Кемдені, Н. Дж.** стверджено два випадки смерти внаслідок недуги енцефаліту (запалення мозку). В 1959 році від цієї недуги вмерла в цьому стейті 21 особа. В районі Кемдену 25 осіб є запідозрені в цій недузі. Три породи комарів ізолювали як тих, що переносять заразки цієї недуги, тому уряд здоров'я закликає стерегтися комарів.

● **Канцлер Каліфорнійського університету** д-р Едвард В. Стронґ заявив, що навіть найкращі випускники середніх шкіл (гай скулів) так слабо знають англійську мову, що мусять записуватися в коледжі або в університеті на доповнюючі курси англійської мови, бо не знають писати цією мовою.

● **Недавній дощ** не приніс допомоги фармерам, бо довга посуха спричинила їм великі шкоди на полях та в садах і огородах. Дощу впало більше як один цаль, але це замало, щоб росла трава на жовтих луках, і щоб розвивалася городовина. Але дощ погасив пожежі, які були в деяких лісах в стейті Ню Джерзі.

● **Пресовий концерн** Скріпса-Говарда, який видає 17 часописів в різних стейтах, і який від 1940-го року завжди підтримував республіканських кандидатів на президента, цього року вирішив підтримати демократичного кандидата президента Джансона.

Василь Косаренко-Косаревич, видатний публіцист і діяч, помер в Ню Йорку

Ню Йорк. — В минулу середу 30-го вересня ц. р. помер тут у своєму помешканні на удар серця видатний публіцист Василь Косаренко - Косаревич у віці 75 років. Покійний, родом з Галичини, був у 1918-19 рр. на дипломатичній службі Української Народної Республіки, згодом на еміґрації в Німеччині а від 1957 р. у ЗДА. Під час гітлерівської влади в Німеччині він безстрашно виступав і засуджував цю диктатуру, що й було причиною його ув'язнення в концентраційному таборі. З однаковою безстрашністю і безкомпромісовістю він, після розвалу гітлеризму, виступав і поборював большевизм, інтерпретуючи його як нову форму великомосковського імперіялізму. З цього і виходило його непримиренне відношення до москалів. Був аж до самозаперечення патріотом та борцем за українське визволення, змагаючись наймогутнішою в обставинах зброєю — пером. Був автором багатьох публіцистичних праць, в цьому й книжки „Московський Сфінкс", виданої спершу німецькою й опісля українською мовами. Її англомовне видання було в підготові.

Василь Косаренко-Косаревич

Політично належав до табору ОУН-с (полк. А. Мельника). Багато його статтей появилось і на сторінках „Свободи". Був тісно пов'язаний особливо з Літературно-Мистецьким Клюбом у Ню Йорку, членом Управи якого був аж до своєї смерти. Докладні обставини, в яких помер і час смерти не відомі, бо його тіло знайдено мертвим дома, коли стурбовані приятелі хотіли дізнатися про причину його неприявности. Жив самотньо, давно розійшовшись з своєю дружиною, старшою донькою вченого етнографа Володимира Гнатюка.

Президент не вірить, що у натовпі людей може грозити йому небезпека

Вашингтон. — Голова окремого чотиричленного Комітету, що має здійснювати рекомендації Ворренової Комісії в справі збільшеної безпеки Президента, — секретар скарбу Даґлєс Діллон заявив, що президент Джансон на конференції з цією Комісією заявив, що він не боїться товпи і надалі буде йти між людей під час виборчої кампанії та подавати людям руку. Діллон сказав це на пресовій конференції після того, як Президент відвідав цей Комітет та інформувався про його працю і подавав йому свої побажання. Комісія Воррена висловила своє застереження з того приводу, що Президент унеможливлює аґентам Секретної Служби працю, коли йде в товпу та вітається з людьми. Але Президент не взяв до уваги застережень Ворренової Комісії і під час виборчої кампанії в стейтах Нової Англії так часто вітався із людьми, які тиснулися до нього, що увечері мав подряпану і посинілу руку. Президент стояв у відкритому авті, а люди товпилися біля нього та старалися стиснути його руку. Діллон заявив журналістам, що Президент гадає, що він має повне право на те щоб зустрічатися з людьми.

Богдан Мичко — найкращий молодий старшина в провінційному війську Парани

Куритиба. Недавно тут закінчив Кадетську військову школу в ранзі ляйтенанта Богдан Мичко — активний член Департаменту молоді при Хліборобсько Освітньому Союзі і діяльний член Української Фолкльорної Групи в Куритибі. Чотар Богдан Мичко володіє двома мовами — українською і португальською є діяльним у житті ХОС, студіює право в Паранському університеті. За великі успіхи в навчанні у Військовій Школі Парани його послано, разом з двомаи іншими найкращими молодими старшинами, на спеціяльний кількамісячний курс старшин у ЗДА.

В Денвері відбулася зустріч місцевої громади з гол. секр. УНС Я. Падохом

Денвер, Колорадо. — В минулу суботу, 26-го вересня вечором, тут, місцева українська громада, в тім значне число членів УНСоюзу, зустрілися з гол. секретарем УНС, д-ром Ярославом Падохом, який задержався в переїзді на Конвенцію Крайового Братського Конґресу, що відбувався в Сіятел, над Пацифіком. Між громадянами, які виповнили велику залю місцевого, недавно придбаного, Пластового Дому, були місцевий католицький парох о. Павло Смаль, професори місцевих академічних шкіл д-р Богдан Винар і д-р Любомир Винар, станичний пл. сен. Ростислав Кузьмич, д-р М. Рущинський і М. Медвецький, б. секретар місцевого Відділу УНСоюзу, його б. предсідник М. Зинюк, мґр Колтунюк, дир. Кочержук і багато видних громаських діячів. Зборами проводила президія в особах чолових діячів УНСоюзу в Денвері, Мирослава Кальби і Івана Івахова. Після привітання, д-р Я. Падох виголосив доповідь про організоване життя й здобутки української громади на Сході ЗДА. Окрему увагу доповідач звернув на проблему зорганізування всієї української громади на еміґрації, зокрема у ЗДА, в своїх організаціях. В краях демократичного Заходу кожна громада стільки має впливу і здобутків, скільки членів вона репрезентує. Це позначується особливо драматично в часі виборів, але значення числа є завжди рішальне. На прикладах виявив доповідач, що величезна більшість українців в цім краю не належить до ніяких організацій і не піддержує, ні працею, ні грішми, ніяких громадських організацій. До всіх братських союзів не належить більше, як 100,000 членів (деякі належать до більше, ніж одного), а УККА піддержує своїми пожертвами тільки — соромно признатися — 7,000 українців з ЗДА, де є яких 2 мільйони наших земляків. Після доповіді відбулася дискусія, в якій брали участь д-р Л. Винар, мґр Колтунюк, мґр Кузьмич, д-р Рущинський, дир. Кочержук і ін. На питання, які торкалися частинно справ УНСоюзу, а частинно УККА і КПШ, відповідав доповідач. Після дискусії відбулася гостина, яка до пізної ночі продовжила гутірку гостя зі Сходу з місцевою громадою. Перед цією зустріччю д-р Падох, як б. голова Пласту та член Крайової Пластової Ради, відбув окрему зустріч із членами місцевої Пластової Станиці та її проводу.

ПЕРШІ ЖІНКИ НА ВАТИКАНСЬКОМУ СОБОРІ

Новий розвиток у Вселенській Католицькій Церкві, започаткований Другим Ватиканським Собором три роки тому і продовжуваний на теперішній третій сесії цього Собору позначився м. і. допущенням жінок на слухачів нарад на теперішній сесії Собору. На фото — перші жінки, що були приявні на нарадах Собору. Сидять (зліва): Сестра Ґіллемін і Марі Луіз Моннет з Франції та Розмарі Голді з Австралії.

Заява Раска про атомову бомбу Пейпінґу викликала в Азії голосний відгук

Гонґ Конґ. — Заява державного секретаря Діна Раска, що треба рахуватися з можливістю переведення в недалекому часі першого пробного вибуху комуно-китайської атомової бомби, зробила глибоке враження на Далекому Сході й на Півдні Азії. Тамошні західні обсерватори вважають, ща внаслідку тієї заяви піднісся престиж китайських комуністів, які саме 1-го жовтня ц. р. святкували 15-річчя своєї влади. Однак водночас зріс престиж також Америки, як держави, яка знає про найбільші мілітарні тайни за залізною чи бамбусовою заслоною. В даному випадку американці здобували інформації від комуністів в сателітних краях та з безпосередньої розвідки на терені Китаю. Зокрема вказують на розвідчі лети, що їх переводиться над Китаєм літаками типу У-2, Б-47 і В-52. Стверджено існування атомового реактора в сусідстві міста Пастов у Внутрішній Монголії та добування потрібного для атомних дослідів уранію му біля міста Лянчов в провінції Кансу. Коли 5-го жовтня ц. р. почнеться в Каїро конференція невтральних країн, то справа комуно-китайської атомової бомби напевне вирине там.

Британія відкидає претенсії Еспанії до Ґібральтару

Об'єднані Нації. Речник Британії на Комісії Об'єднаних Націй для справ колоній Сесіль Кінґ, заявив в минулу середу, що Британія погоджується признати Ґібральтарові право самовизначення згідно з принципами чартеру ОН, але відкидає претенсію Еспанії, щоб без такого голосування віддати їй Ґібральтар, як частину еспанської етнічної і державної території. Еспанія твердить, що після приєднання Ґібральтару в 1704 році до Британії, як її колонію, тамошні мешканці еспанці масово покинули Ґібральтар і перенеслись до містечок зараз за його кордоном. Однак Британія покликається на заяви теперішніх керівників ґібральтарських мешканців, що вони „ґібральтарці" і мають право вирішувати свою долю у плебісциті, як теж на арґумент, що без пов'язання з Британією і без робіт на тамошній великій британській морсько-летунській базі — мешканцям не лише Ґібральтару, але й сумежних еспанських містечок, які приходять щоденно на зарібкування — грозила б катастрофа.

Канада скликує нараду 24-ох держав, що дали військо до місій ОН

Об'єднані Нації. — З ініціятиви Канади відбудеться в її столиці Оттаві в днях від 2 до 6 листопада ц. р. конференція 24-ох держав, які дали були свої військові частини до міжнародного війська Об'єднаних Націй, висланого з мировими місіями на Середній Схід, до Конґа чи тепер на Кіпр. Ця конференція має вирішити різні технічні подробиці і проблеми, що їх створила практика з отакими мировими місіями, — наприклад — трудноші з багатьма мовами і багатьма командами в отакому міжнародному війську, трудноші зв'язку між таким військом і головною кватирою ОН в Ню Йорку, розбіжності військових правил, напр., щодо дисциплінарних кар в різних формаціях, справа фінансування таких експедицій і т. п. Політичних проблем на тій нараді не будуть торкатися. В тій конференції візьме участь військовий дорадник генерального секретаря ОН У Танта, індійський генерал Індар Іт Рікіс.

Пластова Фундація перебрала на власність дім для пластової молоді в Ню Йорку

Ню Йорк. — В березні ц. р. ми повідомляли про те, що пластова молодь найбільшої своєї станиці в Ню Йорку придбала просторий дім в серці української дільниці міста, в безпосереднім сусідстві Українського Народного Дому та церкви Св. Юра і її школи. 25-го вересня цього року, Пластова Фундація, заінкорпорована в нюйоркськім стейті, перевела т. зв. кловзінґ набуття і перебрала в своє посідання раніше умовно закуплений будинок. Цей будинок лежить під числом 144 Другої Евню на розі 9-ої вулиці. В ньому від десяти років приміщується пластова домівка, а в одному з її склепів є пластова крамниця „Молоде Життя". В найближчому часі цей Пластовий Дім буде ґрунтовно перероблений, скріплений сталевою конструкцією та устаткований згідно з модерними вимогами для приміщення молоді і за вимогами міського будівельного уряду. Кошт купна дому та його перебудова перейдуть 100.000 дол. Безсумнівно купно цього дому є одним з небуденних громадських починів. Факт, ща за декілька місяців місцеве громадянство та пластуни Ню Йорку склали на цей дім кругло 40.000 долярів готівкою, виявляє повноту ентузіязму та глибину зрозуміння місцевого громадянства для потреби вигідного, безпечного і достойного приміщення для своєї молоді. Фундація сподівається, що все місцеве українське громадянство включиться в цю акцію та своїми пожертвами допоможе сплатити якнайшвидше затягнений довг на купно дому та на кошти його основної перебудови і встаткування.

ТЕЙЛОР ПРО ВІЙСЬКОВУ І ПОЛІТИЧНУ СИТУАЦІЮ У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ

Сайгон. — Американський амбасадор у Південному В'єтнамі ген. Максвелл Тейлор заявив на скликаній ним пресовій конференції в минулий четвер 1 жовтня ц. р., що комуністичні партизани є тепер далі від завоювання країни збройними діями, як будь-коли раніше і що „вони мусять знати про це". Проте він признав, що політична ситуація в Південному В'єтнамі погіршилась внаслідку кількох тамошніх державних переворотів, змов і спроб перевороту. Хоч ген. Тейлор висловив надію, що вдасться створити знову сильний та авторитетний уряд, проте американські кореспонденти вважають, що покищо все ще політична атмосфера у Південному В'єтнамі дуже непевна та що комуністи знаменито використовують цю обставину для інфільтрації буддистських, студентських і навіть військових кіл, орудуючи демагогічною, але успішною аґітацією проти „американських імперіялістів", як ніби одиноких винуватців, що в країні нема єдности і миру. Заповіджений виїзд за кордон одного з членів військового тріюмвірату, генерала Тран Тієн Хієма відсунувся з четверга до суботи ніби тому, що той генерал, головний командант південно-в'єтнамських збройних сил, дістав запізно повідомлення про рішення голови тріюмвірату, прем'єра Нґуєна Хана, що треба пожертвувати особою генерала Хієма, проти якого палко виступали буддисти і молоді старшини. Центральні провінції Південного В'єтнаму буцім-то цілком дезорганізовані і схаотизовані після кількакратних нагальних демонстрацій проти центрального уряду, дармащо самі демонстранти не мають ніякого власного політичного пляну. У зв'язку з цією погіршеною політичною ситуацією — комуністичні партизани зважуються на такі операції, як ставлення застав на головних шляхах тільки за 25 миль від столиці Сайґону. Це була перша за останніх трьох років пресова конференція американського амбасадора для в'єтнамської преси. Ген. Тейлор відповідав на численні запити південно-в'єтнамських журналістів. Між іншим, він ствердив, що коли б китайські комуністи дійсно осягнули власну атомову бомбу, то це не матиме ніякого впливу на воєнні операції у Південному В'єтнамі. Він назвав „обурливою брехнею" плітки, наче б американці намовляли гірські племена до бунту проти центрального уряду.

Виявлено деякі подробиці недавнього інциденту в затоці Тонкіну

Вашингтон. — Пентаґон потвердив, що в морському інциденті з 18 вересня ц р у затоці Тонкіну були заанґажовані два американські нищильники — „Ричард С. Едвард" і „Мортон". Їхні назви виявив у листі до своїх батьків один із членів залоги нищильника „Едвард", Джеймс Кресс, а місцева газета в містечку Дібук в Айові розголосила цю подробицю. Названий моряк твердив, що його корабель напевне затопив два ближче невідомі морські об'єкти, які наближувались з очевидною ціллю заатакувати американські кораблі. Офіційні кола ані не потвердили цього, ані не заперечили.

Плян Західньої Німеччини про єдність Европи не знайшов підтримки у Франції

Париж. — Плян західньо-німецького уряду, як ступнево реалізувати політичне з'єднання Західньої Европи, почавши від —шістьох членських держав Европейської Економічної Спільноти, не знайшов прихильного відгуку у керівних французьких колах. Коментатори сумніваються, чи це становище Франції —зміниться, коли повернеться до Парижу президент Шарль де Голь з своєї теперішньої подорожі по Південній Америці. Перша стадія з'єднання Европи, про яку пише той німецький плян, а саме, створення спільного постійного Секретаріяту для координації політики 6-ох суверенних держав, відповідає давньому французькому проєктові, як також рекомендація щодо періодичних зустрічей міністрів закордонних, військових і фінан. справ. Зате французи відкидають твердження у німецькому пляні, що остаточною ціллю осягнути політичну єдність Европи є створення міждержавної федерації, при чому членські держави зреклись би частини своїх суверенних прав у користь наддержавного спільного керівного тіла.

Німецького ґенерала засуджено на 15 років робіт за участь в убивстві жидів

Бонн. — Колишнього німецького ґенерал-майора так званої Елітарної Гвардії, Карля Фредеріка Вольфа, який був свого часу зв'язковим між Гітлером та шефом Гештапо Гайнріхом Гіммлером, засуджено в минулу середу у Мюнхені на 15 років важкої в'язниці з примусовими роботами за участь у винищенні 300.000 жидів під час останньої світової війни. Судова розправа тривала від 13 липня ц. р. 64-літній підсудний боронився, що він взагалі не знав про винищування жидів, але суд не дав йому віри. Прокуратор вимагав кари досмертної в'язниці, але суд взяв на увагу, що ген. Вольф допоміг був у тому, що німецькі війська в Північній Італії піддалися в 1945 році альянтам. Карль Ф. Вольф був професійним військовиком і брав вже участь в першій світовій війні. Після останньої війни займався купецтвом, поки його не арештували.

У СВІТІ

● **Південно - в'єтнамський генерал** До Као Трі намагався скінчити самогубством, доведений до розпачу нагінкою збоку буддистів, які вимагали димісіонування його. Буддисти закидають тому генералові, що він головний винуватець їхнього переслідування за колишнього президента Нґо Дінг Дієма. Генерала відрятували.

● **На комуністичній Мадярщині** був в минулому тижні з короткими відвідинами заступник генерального секретаря Об'єднаних Націй, д-р Ралф Банч, американський мурин, лавреат Нобеля. Міжнародна опінія Мадярщини значно покращала після підписання договору з Ватиканом.

● **Мільйони китайців** та автохтонів Тайвані (Формози) святкували в минулому тижні традиційне щорічне „свято Місяця". З острівців Квімой і Матсу вислано з тієї нагоди над китайський суходіл тисячі бальончиків з солодощами і — протикомуністичними летючками.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Президент і кандидат

В Америці виграти вибори проти урядуючого президента — річ надзвичайно трудна. Президент має упривілейовану позицію: він може скликати пресові конференції і виступати в радіо і на телевізії скільки забажає, — про нього пишуть і його світлини вміщують завжди на перших сторінках усіх газет — він має до розпорядження всі засоби льокомоції, — він має найбільший в країні персональний авторитет, — він найбільш відома постать для всіх громадян.

Але президент ЗДА, який кандидує у виборах, як представник одної з партій, користується не тільки всіми тими користями, про які згадано вище. Він є не тільки упривілейований, але подекуди також — упосліджений у порівнянні із своїм виборчим противником. Адже президент, будучи кандидатом, не перестає бути президентом, репрезентантом не тільки однієї своєї партії, але й цілого народу, цілої країни — і він не може забувати це також у своїй виборчій кампанії. Тому він не може дозволити собі безпардонно таврувати другу партію. Він мусить бути взагалі куди обережніший у своїх висловах і заявах, як його противник: цей останній виступає тільки як кандидат, а він є рівночасно найвищим репрезентантом держави.

У парляментарній республіці прийнято, що члени парляменту гостро критикують прем'єра, яким в американській устроєвій системі є президент, — у цій критиці парляментаристи не раз переступають міру і користуються демагогією, — і це нікого не дивує. Цього самого тону не може триматися президент країни. Партійний кандидат, який є виборним парляментаристом, виголошує, атакує, полемізує, кепкує, глузує. Президент держави складає заяви — це величезна різниця. Кожне слово урядуючого президента має деклеративне значення, його реєструють, інтерпретують, воно має інколи переломове значення. Це стосується особливо ділянки закордонної політики. Кандидат з опозиційної партії може — і навіть має обов'язок — найгостріше критикувати закордонну політику і виступати з прерізними власними концепціями. Очевидно, він мусить також рахуватися з тим, що зовнішній світ прислухується до його слів і реагує на них, як на становище потенціяльного майбутнього президента. Але водночас усім в краю і за кордоном відомо, що зовсім інша справа вести виборчу кампанію, а інша вести державну політику, — інші критерії зобов'язують кандидата, інші — президента. Тому теж чужі державні керівники не дуже хвилюються радикальними виступами американського чи британійського, французького і т. д. кандидата з опозиційної партії, знаючи, що коли б він прийшов до влади, то в закордонній політиці не буде таких революційних змін, яких можна сподіватися на підставі виборчих заяв.

У цих користях і шкодах кожного з двох кандидатів в американських виборах є певна закономірність, певна вища справедливість. Коли кандидат опозиційної партії не може користуватися всіма тими привілеями, що їх має президент, то він має більшу свободу вислову, має привілей — атакувати й критикувати, не вигладжуючи своїх слів так, як це мусить робити президент. Кандидат опозиції може ввесь свій час присвятити виборчій кампанії, — президент мусить безперервно урядувати. Водночас кандидуючий президент не може скидати виборчу кампанію тільки на спину партійних однодумців, — він мусить активно дбати за свою кандидатуру. Величезну відповідальність має президент ЗДА і тим трудніша справа бути рівночасно президентом і кандидатом на президента.

Мова про мову

Жовтень став уже традиційним місяцем української книжки за кордоном, отже — місяцем української мови. В Австралії наші ентузіясти з успіхом поширюють українську книжку, відгукнувшись на заклик Союзу Українських Організацій Австралії. Окружна Рада Союзу Українок Америки в Ню Йорку влаштовує в жовтні виставку дитячої книжки. Наше видавництво проголосило місяць жовтень — місяцем дитячого журналу „Веселка". Головна Управа СУМА проголосила цей місяць — місяцем сумівських видань і т. д.

Але увагу до рідної книжки, журналу, преси треба підвищувати не лише в жовтні. Пригнічення української мови на Україні, заборона українського слова, шкіл, бібліотек на території СССР поза Українською ССР, зменшування накладу українських книжок і інших видань в УССР, прояви мовної денаціоналізації серед української молоді у вільних країнах світу, — все це має насторожувати кожну свідому українську людину. До багатьох фактів тенденційно - русифікаторського наставлення „уряду" УССР супроти української мови можна додати ще й найновіші приклади. Збірник народних пісень „Українське народне багатоголосся" вийшов у Києві накладом 2 100 примірників, а на Україні є тепер 30 000 клюбів і десятки тисяч хорів. „Словникова справа на Україні відстає від культурних запитів народу, — читаємо в „Радянській Україні" з 4-го липня, — та й не тільки словникова"... Київське видавництво „Урожай", яке видає книжки для села, переважно українською мовою, з 268 назв, що мали вийти за пляном у першій половині цього року — видало тільки... 13. Щойно вийшов у Києві „Збірник пісень" для бандуристів — накладом 390 примірників... Присвячену виключно питанням української мови працю Антоніни Матвієнко „Живе слово" для учнів початкових і середніх шкіл, яких є на Україні декілька мільйонів, — видано накладом 18 000 примірників. Цитуємо з тієї книжки Матвієнко: „Боротьба народів завжди супроводжується боротьбою мов. Та не завжди доля мови залежить від долі народу. Нехай народ і скорений, але коли він зберігає свою мову, він однаково залишається сам собою серед інших. Якщо ж він зміняє свою мову, то вже більше не існує". Наведемо ще й іншу цитату з названої праці: „Найкращі, найкультурніші представники народу завжди дбають за свою мову", бо — „про мову можна говорити, як говорять про свій край, рідне сонце, небо, повітря, про все, що об'єднується в дорогому слові — вітчизна". Авторці - науковцеві вторує молодий поет, кажучи про рідну мову: „Для мене ти — як і насущний хліб, без тебе я не зміг би в світі жити".

Молоде українське покоління у вільному світі повинне володіти принаймні двома мовами, що є корисним і для кожної одиниці, і для країни нашого поселення. Знання кількох мов — свідоцтво вищої культури людини. Навіть у політичному аспекті — це додатнє явище: кожен, хто добре володіє українською мовою, тим самим допомагає українському народові в його боротьбі проти варварського насильства Москви. Мова Тараса Шевченка повинна бути нашою мовою, поруч з мовою країни поселення. Увага до української книжки й преси, до української мови повинна бути нашою повсякчасною турботою, щоденною темою розмов батьків із дітьми, одним з найголовніших завдань молодечих організацій, справою нашого національного сумління і нашої чести.

ДОГОВІР З РАБОВЛАСНИКАМИ

Мюнхен. — 24-го вересня підписано угоду між сенатом Західнього Берліну і урядом так званої Німецької Демократичної Республіки в справі перепусток для громадян Західньої Німеччини, які хочуть відвідати своїх рідних за „муром ганьби".

Дев'ять місяців тривали переговори між обома сторонами, поки дійшли до згоди в цій простій справі: комуністичні тюремники дозволяють мешканцям Берліну провідати їх рідних тричі на рік — на Різдво, Великдень, Зелені Свята — в Східньому Берліні, кожного разу протягом одного дня. У випадках смерти, тяжкої недуги і т. п. урядові установи совєтської зони Німеччини можуть дати спеціяльний дозвіл на вступ до Східнього Берліну.

В протоколі цієї угоди зазначено, що мешканці Західнього Берліну можуть провідувати своїх рідних у Східньому Берліні також протягом часу між 30 жовтня і 12 листопада.

Чому так довго велися переговори між сенатом Західнього Берліну і урядом совєтської зони Німеччини? причиною цієї тяганини були спроби німецьких комуністів вирвати у другої сторони „визнання" їхнього режиму, як законного.

Як відомо, Москва, а за нею і її комуністичні сателіти, твердять, що є три німецькі держави: Німецька Федеративна Республіка із столицею в Бонні, Німецька Демократична Республіка із столицею в Східньому Берліні, і третя держава — Західній Берлін. З уваги на цю політичну теорію Західня Німеччина дуже пильно прислухається до кожного слова німецьких комуністів, що всяким способом хочуть досягнути визнання „Німецької Демократичної Республіки".

Уряд вільної Німеччини уважає Західній Берлін за частину Німецької Федеративної Республіки. Після підписання угоди між сенатом Західнього Берліну та урядом східньої зони Німеччини Бонн заявив, що німецька комуністична республіка представлена диктаторським режимом і не може бути підметом міжнародного права.

Однак в угоді про перепустки для західніх берлінців є слова: „З доручення заступника голови ради міністрів Німецької Демократичної Республіки" Це дало привід німецьким комуністам твердити, що протокол про перепустки — Це „офіційний договір між урядом Німецької Демократичної Республіки і сенатом Західнього Берліну".

Формально комуністичний уряд совєтської зони Німеччина має рацію. Але ця „дипломатична перемога" на ділі комуністам нічого не приносить. Голова Західнього Берліну В. Брандт сказав після підписання угоди, що байдуже, як себе комуністичні диктатори Східньої Німеччини називають. Ведучи переговори про перепустки, сенат Західнього Берліну мав на думці полегшити муки людей, розділених берлінським муром.

Із своєї ініціятиви німецький комуністичний уряд хоче дозволити своїм підданим старшого віку — пенсіонерам, їздити до Німецької Федеративної Республіки. Це „людяне" рішення пояснюється дуже просто: хто має сяке-таке забезпечення прожитку в совєтській зоні, той не захоче лишатися в Західній Німеччині, де він був би відданим на ласку допомогових установ. З нагоди відвідин таких пенсіонерів із совєтської зони в Західній Німеччині, громадяни Федеративної Республіки готуються зробити їх побут у вільній частині Німеччини якнайбільше приємним.

Уряд Ульбрихта не хоче, щоб із Західного Берліну приїздило багато людей в автах: дозволено 8 000 щодня. Але й це обмеження прийняли люди в Західньому Берліні спокійно: „підемо пішка"!

„Угода з рабовласниками не принесла для тиранського режиму ніяких досягнень. Увесь світ ще раз побачив хвалену в пропаганді „комуністичну гуманність."

А. П.

Знайдено затоплений із 129 моряками підводний човен „Трешер"

Вашингтон. — Фльота повідомила 1-го жовтня про те, що вдалося знайти і сфотографувати атомовий підводний човен „Трешер", який 10-го квітня 1963 року пропав був на океані у віддалі 220 миль на схід від Бостону в глибині понад 8,000 стіп. Але одночасно повідомляють, що фотознімка цього надвоє роздертого човна не зможе нічим причинитися до того, щоб виявснити причини цієї жахливої катастрофи, в якій загинула вся залога корабля під час вправ у занурюванні в глибінь океану. Досі невідомо було, де затонув цей підводний човен. Існує теорія, що його катастрофу спричинила якась вада в системі рур. В літі 1963 року довго пошукував за „Трешером" корабель „Трієсте", який може легко занурюватися в глибінь океану, але тоді не вдалося віднайти слідів підводного човна, тільки малі його частини. Віднайти цей корабель вдалося тому, що, як заявив секретар фльоти Пол Г. Ніці, значно поліпшено засоби, які можуть оглянути речі в глибині океану, що становить 10 000 стіп.

У Празі відкрито Шевченківську меморіяльну таблицю

Прага, Чехо-Словаччина. — З нагоди 150-річчя народження Тараса Шевченка на одному з будинків у Празі відкрито 25 вересня 1964 р. меморіяльну таблицю з таким написом чеською мовою: „Пам'яті великого поета України і революціонера Тараса Шевченка, 1814-1861 рр. „У цьому будинку колись містилася друкарня, де в 1876 році було видано книгу віршів Т. Шевченка під назвою „Кобзар". На відкритті таблиці були присутні чеські і словацькі письменники та члени „Союзу чехословацько-совєтської дружби", але між ними — жадного українського письменника з УССР.

Леся Лисак

„Школярики"

Моїй Мамі присвячую

Кожного ранку, йдучи до праці, зустрічаю по дорозі жовтий шкільний автобус. В ньому їдуть українські діти на науку до парохіяльної школи. І за кожним разом, коли автобус проїздить попри мене, мені ввижається картина минулого: осінні ранки на селі й малі сільські школярики. Не „учні народної школи", а школярі, або, як ми їх здрібніло називали „школярики"

В цій порі року вони приходили до школи босі, хоч осінні ранки були щораз то холодніші, хоч інколи трави сріблилися приморозком. Черевиків було шкода, черевики вдягалися лише „про свято і неділю" — а втім, не в усіх сільських школярів були черевики...

Ви дивилися на дрібні, поколені стернею, порепані, почервонілі з холоду ноженята, і вам ставало до болю жалко їх. Ви збентежено питали: „Чи ти змерз у ноги?" — і на своє здивування чули погідну, навіть бадьору відповідь: „Ні, прошу пані".

Ви з часом звикали до цієї відповіді, хоч все таки мали сумніви. Що ж, ці сільські діти змалку призвичаювались до твердого життя, вони нічого легкого не сподівалися від нього. Вони, ці босі школярики, самі власним трудом мусіли здобувати кожну річ — навіть привілей ходити до школи.

Цей привілей „купувалося" часто таким зусиллям, як пасти корови досвітками. І тому деякі школярики інколи спізнялися на науку. Вони прибігали задихані, ставали несміливо біля порога, а їх оченята мовчки просили вибачення. Вони почували себе винними, хоч вина їх не була їхня. Вони майже всі без вийму рвалися до школи — школа була для них чимсь величним, чимсь гідним незвичайної пошани. Школа була навіть до певної міри люксусом — там же ж була така чиста дерев'яна підлога, такі цікаві картини на стінах, а пані вчителька щоденно вбрана „як на свято".

Кожне слово, яке почулося в школі, запам'ятовувалось жадібно, кожний записаний в зошиті рядок був поважним знанням, кожна завчена пісня — цінним набутком, а пані вчителька — наймудрішою особою в селі... Школа — це був той „кращий світ", і ходити до школи було честю. І може саме тому холодними осінніми ранками бігли туди дрібні, почервонілі ноженята, без нарікання, без скарги, з усмішкою.

Багато років минуло з того часу, як босі школярики приходили на науку до моєї Матері. Вони сьогодні вже дорослі люди. Ті, що колись були малими хлопчиками, пірнули в воєнну хуртовину як вояки Української Повстанчої Армії, як вояки Першої Української Дивізії „Галичина". По деяких з них осталися лише травою порослі могили десь у карпатських лісах чи на брідських полях. Багато з них ще й досі не вернулося з сибірської тайги чи Казахстану. Деякі бродять мрячними вулицями Лондону або далеких міст Австралії, деякі розгубилися по гамірливих метрополіях Америки.

А більшість осталися там — на рідних землях. Ті, що мали кращі умовини, вчилися далі, і сьогодні вони учителі, інженери, агрономи, фахівці в різних ділянках. А переважна більшість — у селі і працює на колись батьківській, а тепер загарбаній землі. Вони інколі навіть пишуть листи до своєї колишньої вчительки, згадуючи й дякуючи їй. Для цих останніх знання, яке колись здобули в скромній сільській школі, залишилось єдиним знанням на все життя. Вони дорожать ним, бо це був той поріг у кращий світ...

Мені дуже хотілось би, щоб хтось розказав тим дітям, які щоранку їдуть до школи вигідним теплим автобусом, про малих босих школяриків з убогого села. Про осінні холодні ранки і почервонілі з холоду ноженята. Про усмішку в їх очах, коли приходили вони до школи. Про тих дітей, для яких школа була „кращим світом"...

Може тоді теперішнім школярам рідна школа на чужині видалась би ще дорожчою, а кожна нова пара черевичок — гідною подяки...

Д-р І. Головінський

ЗАНЕДБАНА ДІЛЯНКА УМОВОГО ЗДОРОВ'Я

(1)

Проблема умового здоров'я починає набирати поважних розмірів у нашому суспільстві. Серед українців на еміграції можна стрінути умовохворого чи умовонедорозвиненого без належної опіки тільки тому, що він ще не є небезпечним для свого оточення. На таку людину знайомі і родина дивляться поблажливо, а в крайньому випадку приховують її від стороннього ока.

Якийсь неоправданий сором панує серед родин умовохворих людей. До цієї важливої проблеми підходять вони із упередженням, яке було панівним в Европі ще в минулому столітті. Вислів „дурний" — вислів образливий, так немовби умовохвора чи умовонедорозвинена людина сама хоче такою бути.

Вистачить навести один приклад, щоб переконатися, якою занедбаною є у нас ця ділянка: у Західній Европі опіку над умовонедорозвиненими широко стосували вже з початком 18-го століття (Ітард, Сеґвін та ін.). Перші поміри умового рівня проведено перед першою світовою війною і тоді ж опрацьовано теорії глибинної психології (Адлер, Фройд, Юнг). А в українській мові ще й сьогодні нема навіть популярних видань на цю важливу тему.

У вільному світі на пальцях можна порахувати українців-спеціялістів клінічної психології. Статті на тему умового здоров'я появляються у нас дуже рідко. Тож в рамках цієї статті постараюсь подати, на підставі найновіших джерел, загальну характеристику умового недорозвинення, нервових та умових недуг.

Умове недорозвинення може бути спричинене запаленням центральної нервової системи в ранньому дитинстві, або може мати багато складних причин. Причини умового недорозвинення так широко опрацьовані в американській психологічній і медичній літературі, що я згадаю лише про декотрі.

Групування і клясифікація умово недорозвинених осіб перейшли різні зміни від 17-го століття. Тепер загально прийнятою є клясифікаційна система Американської Асоціяції Умового Недорозвинення, згідно з якою умовонедорозвинених поділяється на групи відповідно до причини їх стану. Хоча наука зробила великий поступ, все таки найбільшу групу становлять особи, причини умового недорозвинення яких невідомі.

На цьому місці не думаю докладно описувати всіх тих причин, а хочу тільки вказати на найголовніші із них, до яких належать: недорозвинення мозку, ушкодження мозку в дитячому віці, запалення мозкової оболони в дитячому віці, енцефаліт або сплячка, монголізм, кретинізм, брак допливу кисню до мозку та ін.

Умове недорозвинення проявляється в тому, що дитина під оглядом рухів, мови, пристосовування до оточення розвивається значно повільніше, як її ровесники. Такі діти дуже часто мають труднощі в думанні, і тому їм тяжко будьчого навчитися.

Одначе серед умовонедорозвинених є індивідуальні різниці щодо здібностей, і тому вже від 17-го століття, головно у Франції і Англії, переводили поміри умового рівня.

У розв'язанні проблеми умово недорозвинених прислужилися в Европі такі науковці, як Ґалтон, Кремлін, Ітард, Саґвін, Біней, Сімон. Перші загальноприйняті тести інтелігенції опублікував у Франції Біней в 1905-му році. Тепер у ЗДА опубліковано 80 різних тестів інтелігенції. Математичні теорії, які лягли в основу побудови цих тестів, дуже скомпліковані. У розвитку психометрії найбільше прислужились Сперман, Персон і Штерн.

Хоча серед умовонедорозвинених, як сказано вище, є індивідуальні різниці, прийнято говорити про чотири умові рівні.

На найнижчому рівні стоять ті умовонедорозвинені, які навіть у дорослому віці не можуть самі себе годувати, не кажучи вже про можливість навчитися писати чи читати. Такі люди в зрілому віці залишаються на рівні трирічної дитини.

До посереднього рівня належать особи, які в зрілому віці до певної міри можуть дбати самі за себе, можуть навіть виконувати якусь нескладну працю, але не зможуть ніколи навчитися читати, писати та рахувати. Їх рівень умового розвитку в зрілому віці подібний до рівня п'яти- чи шестирічної дитини. Такі умовонедорозвинені, як також ті з попередньої групи, потребують постійної опіки і тому більшість із них перебуває у відповідних інституціях.

Третю групу становлять особи з лагідним рівнем упослідження. Багато із них перебуває в інституціях для умовонедорозвинених, але більшість живе вдома. Ті, які живуть у родинах і ходять до публічних шкіл, вимагають окремої методи навчання. Вони з трудом можуть закінчити тільки початкову освіту і в дозрілому віці представляють багато проблем суспільного характеру. Їм тяжко заробити на прожиток, а якщо хтось і прийме їх на працю, то вони можуть виконувати лише нескомпліковані завдання.

Окрему групу становлять особи, проблеми яких під оглядом можливости набути освіту і працю, подібні до проблем лагідноупосліджених. Тому, що більшість із них живе самостійним життям, вони часто заходять у конфлікт з владою. Не тому, що вони мають вроджений нахил до злочинности, а тому, що попадають під вплив злого оточення. Їх психічний стан ускладнюється тим, що вони повністю свідомі своєї неповноцінности.

Покищо нема жадних засобів для лікування умового недорозвинення. В окремих категоріях умового недорозвинення, таких як фенелкетенурія чи кретинізм, вдається дещо піднести умовий рівень з поміччю лікувальних засобів. Одначе головну вагу кладеться на освідомлюючу працю, щоб звернути увагу на причини умового недорозвинення і їх вистерігатися там, де це можливо.

(Далі буде)

Володимир Кедровський

ОБРИСИ МИНУЛОГО

(20)

А коли українська визвольна боротьба скінчилась поразкою і в російській імперії почався період чорної реакції, поет, дивлячись, як московські окупанти-кати криваво росправляються з народом, писав:

Ха-ха! Ха-ха! Краса яка!
Усюди трупи... ха-ха-ха!
І хтось дурний розсипав скрізь
Рубіни крови, перли сліз.
Ха-ха! Ха-ха! Дивись: кати
Несуть драбини і хрести...
Ха-ха! Ха-ха! Голготи скрізь,
Рубіни крови, перли сліз.

***

У травні 1917 року з нагоди Першого Всеукраїнського Військового З'їзду в Києві, що поклав основи організації українського війська, Олесь опублікував свій сповнений глибокого оптимізму вірш:

Українське військо мов з могили встало,
Загриміло в бубни, в сурмоньки заграло,
Розгорнуло прапор соняшно-блакитний,
Прапор України, рідний, заповітний!

Вільну Україну не скують кайдани:
В обороні волі наше військо встане.
Заревуть гармати, заблищать шаблі, —
не дадуть в наругу рідної землі.

Від дощу, від грому оживе руїна,
Зацвіте квітками рідна Україна,
Творчий дух народу із могили встане,
І здивують всесвіт лицарі-титани.

Та не здійснились поетові надії. Українське лицарство вкрило своїм трупом рідну землю, український нарід, після упертої й тяжкої боротьби був переможений, але не упокорений.

Олесь з іншими українськими патріотами, опинився на еміграції. Тут, у Відні, він далі своїм палким словом, гострим, як меч, боровся за волю свого народу, докоряв тим, що захиталися у своїй вірі в остаточну перемогу, що почали шукати різних орієнтацій, навіть повертаючись до новітнього москвофільства. До тих, що зневірилися, до малодушних перекинчиків, до тих, що покладали надії на чужі сили, Олесь звертався з такими словами в своєму ліричному оповіданні „Слухай":

... Так, так. Вона для тебе була мертвою, а я чув її стогони, бачив простягнуті руки й на них залізні кайдани...

Розбити їх! Ця думка вп'ялася мені в мозок, в душу і мучила мене...

Встала вона, прекрасна, зідхнула, і розтанули віковічні сніги, розцвіли небесно-золоті квітки, зашуміли потоки, прокинулось життя...

Весна прийшла.

Христос воскрес!

Зустрілись, поцілувались, і стали братами...

Я вийшов на вулицю. Боже мій! Скільки їх, звідки вони?! Із тисячі я ледве пізнав одного.

І ти разом з ними, з вірою в очах, з усмішкою на устах. Пізнав мене, підійшов, узяв за руку — ходім!

Підожди, постою, надивлюся, надихаюся, наберуся їх...

Що далі було, ти сам знаєш. Еміґрантами стали, рік уже животіємо. Я бачу все і, стиснувши зуби, мовчу.

А ти... Для тебе вона знову мертва.

Ти кидаєшся, як звір у клітці, з одного боку в другий, шукаєш допомоги, погоджуєшся на все.

Колишнє, старе хотів би вернути.

Смієшся, брудом обливаєш, саму ідею топчеш ногами.

Маловірний! А кров цвіту нашого, що пролилася під Крутами, під Бахмачем, у Білій Церкві, в Києві, по всій Україні, а жертви, а сироти, а вдови, а матері, а могили...

Це — що ж? Нічого?

Кров у землю вступила, а не понеслась червоним стогоном по світу?

Стогоном смертельної муки і гніву...

А діти, що ростуть, не були живими свідками, не бачили, не чули?!

І думаєш там тепер не ллється кров?! Спам'ятайся, прийди до себе, приводь інших до пам'яті.

Повір — весна ще прийде!

І як я шкодую, що не угляджу тебе серед тисяч у той день, коли знов зашумлять потоки і розцвітуть безсмертні небесно-золоті квітки".

З такими словами Олесь звертався до так званих „мартовських українців", до тих, що не вірили у воскресення України. Звертався до тих, що зневірилися в силі свого народу, в його потенціяльній національній силі.

***

Перший раз зустрівся я з Олесем у Києві. Це було або в „Українській Книгарні" Степаненка на Безаківській вулиці, або в клюбі „Родина". Тепер добре не пригадую. Він справив на мене глибоке враження своїм простим, сердечним поводженням. Розмовляючи, він, здавалося мені, студіював мене, пронизуючи своїм зором наскрізь. Таке враження у мене лишилося на все життя. Після того, буваючи в Києві, я кожного разу старався побачитися з Олесем, бо мене тягнула якась особливо його теплота й щирість.

Ближче зійшовся я з Олесем уже в 1921 році, коли — змушений зліквідувати українські посольства в трьох прибалтійських державах — опинився в тодішньому осередку української політичної еміграції, у Відні. Там, в австрійській столиці, а пізніше в Бадені ми майже три роки зустрічалися разів по три, а то й більше кожного тижня.

Коли Олесь став головою Союзу Українських Журналістів і Письменників, а я членом ревізійної комісії цього союзу, нам доводилося сходитися, як то кажуть, „на діловому ґрунті". Ніяких гострих розходжень у нас не бувало, і навіть спірні справи завжди полагаджували ми спокійно, бо Олесь добре панував над собою і ніколи не переходив до особистих нападів.

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ФОНДУ „ВЕСЕЛКИ". ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ЇЇ ВИДАВНИЧИЙ ФОНД!

Новий рік навчання в школі українознавства в Джерзі Ситі, Н. Дж.

До великих здобутків української громади в Джерзі Ситі треба зарахувати школу українознавства Т-ва Рідна Школа, що 19 вересня почала свій 13-ий рік навчання. Навчання почалося Богослуженням, що його відправив о. Зиновій Бачинський в каплиці української парохіяльної школи.

По довгім відпочинку вчителі і учні приступили до праці, щоб класти основи не тільки під особисте життя, але але й під життя української спільноти. В Рідній Школі набирають діти національної свідомости, вивчають рідну мову, історію, географію, пізнають, як любити все своє рідне, шанувати його, дорожити культурними здобутками-скарбами щоб по відході старших зайняти в українській спільноті провідні місця.

Мова це духовий скарб народу, який в'яже минулі, сучасні і майбутні покоління в один народ, в одну велику цілість. Наші діти чи внуки не зможуть продовжувати справу батьків своїх, як вони не знатимуть рідної мови.
Справа визволення України зведеться на довгі роки, коли ми не підготуємо молодого покоління, що мало б стати амбасадором поневоленої України.

Тому обов'язком всіх батьків посилати своїх дітей до Рідної Школи, щоб в майбутньому стали діячами української справи, щоб гідно репрезентувати український нарід у вільному світі. Як наша молодь не буде знати рідної мови, не буде признаватися до українства, тоді залишаться пустими народні доми, наукові установи, не стане українських товариств та організацій. Не тільки батьки, але все наше суспільство зобов'язане включитися в працю, щоб число наших дітей в Рідних Школах подвоїлося.

На превеликий жаль не всіх дітей охоплює наша Школа в Джерзі Ситі, тільки 130 дітей вписалося на початку навчального року. Чи не сором батькам, котрі з неоправданих причин не посилають своїх дітей до Рідної Школи? Управа Рідної Школи, вчителі та місцеві священики з своїх проповідниць закликають батьків вчити дітей рідної мови, цього скарбу, що ніякий ворог не всилі його відобрати. Навчання відбувається завдяки місцевому деканові о. Борсі в гарних приміщеннях української парохіяльної школи, де працює вісім кваліфікованих педагогів під керівництвом дир. С. Мухина.

Вчителі високо цінять тих батьків, що хоч і мають великі труднощі, проте посилають своїх дітей до Рідної Школи.

Вчителі люблять своє звання і виконують свою працю в школі не для заробітку, а з любови до нашої молоді.

Управа і вчителі місцевої Рідної Школи звертаються до Вас, батьки й матері, не робіть кривди своїм дітям, посилайте своїх дітей до Рідної Школи, сповніть благання наших братів і сестер з уярмленої, але непоборної України. Ні одна українська дитина не сміє залишитися поза Рідною Школою. Управа і вчителі місцевої Рідної Школи вірять, що родичі, котрим в жилах пливе українська кров а в грудях б'ється щире українське серце, послухають цього заклику і впишуть своїх дітей до Рідної Школи. Вчителі допоможуть Вам, батьки й матері, зберегти дітей для їх власного і Вашого добра та для користи рідної України.

Евстахій Ясеновський

Увага! *Увага!*

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ і ОКОЛИЦЯ!

МАРТА ОЗАРКІВ

УЧИТЕЛЬ АМЕРИКАНСЬКИХ ПРОФЕСІЙНИХ ТАНКОВИХ ШКІЛ

— відкриває —

МИСТЕЦЬКУ ШКОЛУ ТАНКУ

ДЛЯ ДІТЕЙ ВІД 5-го РОКУ ЖИТТЯ ТА ДЛЯ МОЛОДІ

В ПРОГРАМІ НАВЧАННЯ: балет, ритміка, пластика та українські і інші народні танки.

ЛЕКЦІЇ ВІДБУВАТИМУТЬСЯ:
В Українськім Домі, 23-ій і Бровн вул. у Філядельфії.
На півночі Філядельфії в домі СУМА та „Тризуба"

Про ближчі інформації і вписи прошу телефонувати від 6 до 10-ої год. веч.: CE 2-2998

УКРАЇНСЬКИЙ АНТИКВАРНИЙ ЯРМАРОК

ВІСНИК ПРОДАЖУ СТАРИХ КНИЖОК І ВИДАНЬ.

Пробні напоказ по одержанні листом доляра, лиш від видавця. Відповідь на запит 25 цент. марками.

Адреса:
Omelan KARASZKEWYCZ
P. O. Box 196, JERSEY CITY, N.J. 07303

УВАГА! ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. УВАГА!

71-ий ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.

— влаштовує —

ВЕЛИКУ ОСІННЮ ЗАБАВУ

при звуках оркестри „ОГО" п. ГОЛОВАЦЬКОГО

в суботу, 10-го жовтня 1964 року о год. 8-ій веч.

у великій залі Українського Народного Дому, 92 Флїт вул., Джерзі Ситі, Н. Дж.
Вступ $2.00 Смачний буфет в заряді ВП. ПАНЬ. РІЗНІ НЕСПОДІВАНКИ.

Українська хроніка

● **13-й том „Української Малої Енциклопедії" проф. Євгена Онацького вийшов у Буенос Айресі.** Він має 128 сторінок та охоплює гасла від „Ризький договір" до „Саміраміда".

● **Варшавська газета „Зельони Штандар"** оцінює українців у Польщі як найбільшу національну меншину в тій країні та повідомляє, що лише в Кошалівському повіті українці мають 53 громадські бібліотеки, 7 світлиць, декілька читалень, 13 театральних гуртків.

● **„Вечір гумору" з добрим успіхом пройшов у Філядельфії, в Домівці „Тризубу".** Представлені П. Андрусевим, Микола Понеділок та Іван Керницький читали свої твори. Доповідь про гумор у літературі виголосив д-р Г. Лужницький. Вечір був улаштований з ініціятиви Відділу ОУА „Самопоміч".

● **Василь Авраменко висвітлює в Канаді фільми,** привезені з Европи, зокрема з Сесії Ватиканського Собору. Висвітлювання відбулися вже в Торонті, Монтреалі, Вінніпеґу, заплановані у Саскатуні, Едмонтоні, Келґарі та інших містах Канади.

● **У Торонтоській Консерваторії відбулися музичні змагання,** в яких взяли участь і українські співачки: Ірина Дольницька, Лідія Головко та Елеонора Бербенець, яка одержала другу нагороду - медалю.

● **Грецький міністер закордонних справ Ставрос Костопульос і комуно - болгарський прем'єр Тодор Живков підписали документ,** в якому Греція і Болгарія вирікаються всяких взаємних територіяльних претенсій і заявляють, що всі свої суперечки ладнатимуть мирними засобами.

ЗАРЕЗЕРВУЙТЕ ДАТУ
БЛАГОСЛОВЛЕННЯ НОВОГО ГУРТОЖИТКУ

MANOR JR. COLLEGE

в неділю, 15-го листопада 1964 року
о год. 3-ій по пол. ОБІД — 4:30 по пол.

Даток $15.00
Пишіть за резервацією до:
MANOR JR. COLLEGE
710 Fox Chase Rd., Fox Chase Manor, Jenkintown, Pa.
Телефонуйте: ES 9-8361

Ювілейний З'їзд гімназії С. С. Василіянок

ЗНІМКИ:

1. Загальна група, одна чорно-біла 8 × 10 інчів	$2.25
2. Серія 6 штук чорно-білих 5 × 7 інчів	5.25
3. Серія 12 штук кольорових 3½ × 5 інчів	6.50
4. Серія 6 штук кольорових 3½ × 5 інчів	4.00

Замовляти з долученням чека або моні ордера на адресу:
MYRON HANUSHEVSKY
751 Corinthian Avenue, Philadelphia, Pa. 19130 Tel. PO 3-8302

Українське Лікарське Т-во Півн. Америки
— ВІДДІЛ МЕТРОПОЛІЇ НЮ ЙОРК —
— влаштовує —

ТОВАРИСЬКУ ЗУСТРІЧ

на Союзівці, Кергонксон, Н. Й.
в днях 17-го і 18-го жовтня 1964 року

Рівночасно повідомляємо, що
в суботу 17-го жовтня 1964 р. о год. 3-ій по пол.
відбудуться на Союзівці
ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ПСИХІЯТРИЧНОЇ СЕКЦІЇ УЛТПА

ПРОГРАМА ЗУСТРІЧІ:

СУБОТА, 17-го ЖОВТНЯ 1964 р.
Год. 6:30 веч. 1. Відкриття
2. БЕНКЕТ
3. Виступ дир. Йосипа ГІРНЯКА
Год. 9-та веч.

ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ

НЕДІЛЯ, 18-го ЖОВТНЯ 1964 р.
Год. 11:30 ранку — Служба Божа
Год. 1-ша по пол. — Спільний обід.
Год. 3-тя по пол. — СПОРТОВІ ҐРИ

Щиро запрошуємо Всіх наших Членів з Родинами та Шановних Гостей.

Управа Союзівки просить резервувати кімнати, писати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASS'N ESTATE
Kerhonkson, N. Y. Тел.: Kerhonkson 5641

З НАШИХ БУДНІВ

У своїй школі

Мої дорогі земляки й сусіди з Бібрецького повіту, панство Татухи, сиділи перед екраном телевізора, і їхньому обуренню, яке вони голосно виявляли, не було меж ні кінця! Саме тоді, передаючи на телевізії щоденні новини, показували, як матері пікетують одну публічну школу на Бронксі, під час шкільного бойкоту в Ню Йорку.

— Що ж це воно робиться?.. Де ж той розум у такої мами? — хвилювалась моя дорога землячка. — Замість узяти патика і нагнати свої дітиська до школи, вона стоїть на брамі і чужих дітей в школу не пускає!

— Так, так, — сумно поник головою пан Татух. — Мами школу пікетують, а діточки мають ґуд тайм — вибивають бальонами вікна, по стріті волочаться... Чи треба так дуже дивуватись, що потім з таких дітей виростають бандити?

— Ну й скажи мені, старий, хто тому всьому винен?.. Хто наварив такої каші?

— Політикани! — гримнув пан Татух п'ястуком по столі, аж настільна лямпа згасла. — Порізнили народ — чорних з білими, а білих з сорокатими, що тепер і дідько милосердний не визнається, хто тут має рихт, а хто ні. Хіба може по виборах народ прийде трохи до розуму, якщо цілком його не згубить.

— Ой, — зідхнула пані Татушиха, — чує моє серце, що й по виборах добра не буде! То вже, відай, таки йде до того, що Михальда писала...

В моменті, коли пані Татушиха збиралася зацитувати пророцтво цариці Михальди, постукали до дверей і сусідка з першого поверху, пані Галина з нової еміґрації, заглянула в кімнату, ведучи за ручку зі школи свою 7-літню доню, Оксанку.

— Прошу панства, — сказала пані Галина, — яке то щастя, яка ласка Божа, що ми тут маємо свою парафіяльну школу св. Юра! Що моя дитина сидить собі в шкільній лавці і вчиться, розуму набирає, а я не мушу ходити довкола школи з таблицею і протестувати, як тоді, коли Хрущов приїхав був до Ню Йорку.. Може це від того, що я нова еміґрантка і недовго живу в цій країні, але скажу вам щиру правду — я її не розумію!

— Ба! — розвів руками пан Татух. — Ми з моєю старою свій вік тут звікували, скоро треба буде на той світ збиратися, а такі самі мудрі, як і ви... А те, що ви сказали за парафіяльну школу — то абсолютно райт! Як висиплятьця ці дітоґки з клясів о третій годині по полудні, то гей мурашня, більшенькі, менші і ще менші, аж в тобі серце росте, що маємо так багато того цвіту!..

В тому місці пані Татушиха щось собі пригадала, бо аж руками сплеснула!

— Йой, людоньки, — та на тому концерті за Тараса Шевченка, як вони заспівали „Як умру, то поховайте!" — то мені сльози цюрком полетіли з очей! і в Петра Яреми я стільки не наплакалась, що на тому концерті, бодай вам добро було!.. На ж тобі, Ксеню, бамбонів, — промовила дорога моя землячка, втираючи заплакані очі, і почастувала цукерками малу Оксанку. — А ти, старий, — сказала головікові дещо іншим тоном, — щоб знову не забув занести отцеві Орестові десятку за той наш меморієл, що ми взяли на одну шкільну лавку. Вже десь хлопці тую лавку поламали, а ми ще її не виплатили!

Ікер

● **Об'єднані Нації** дістали від Вільного Китаю чек на 3,576.-060 дол. на рахунок своїх залеглих внесків і грошей на мирові місії ОН. Та вплачена сума переступає на 4 доляри границю, до якої Вільному Китаєві вільно бути задовженим в Об'єднаних Націях, щоб не втратити право голосу. СССР винен до каси ОН 52,600.000 дол. і йому грозить втрата голосу, — але він рахує, що відповідний внесок не знайде більшости.

● **Американський полковник у Південному В'єтнамі** Джон Фрайн дістав медалю за те, що з нараженням свого життя посередничив між збунтованими гірськими племенами і південно - в'єтнамським урядом та переконав повстанців, щоб вони склали зброю.

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що дня 18-го вересня 1964 року відійшов у Вічність на 70-му році життя наш Дорогий
ЧОЛОВІК, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.
ОЛЕКСАНДЕР ЛИТВИН

Покійний народився в Бродках, Галичина.
Похорон відбувся дня 21-го вересня 1964 року з греко-католицької церкви св. Володимира в Елизабет, Н. Дж. на цвинтар св. Ґертруди в Ровей, Н. Дж.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:
дружина — МАРІЯ з ДІКОВСЬКИХ
дочки — ГАЛИНА ҐАНОВСЬКА з мужем і внучкою
НЕОНІЛЯ ЮХНЕВИЦЮС з мужем і внуком
НАДІЯ ІННКОВСЬКА з мужем і внуками
брат — СЕМЕН в Арґентині з рідньою
сестра — АНАСТАЗІЯ в Західній Німеччині
і Рідня на Україні

ПОДЯКА

Дня 29-го серпня 1964 року відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п. Іван ГЛАДКИЙ

Цією дорогою складаємо нашу щиру подяку всім Приятелям і Знайомим, які відвідували Його під час хвороби і приносили слова потіхи та розради.

Дякуємо всім тим, які вшанували пам'ять Покійного своєю присутністю на Панахидах і похоронах чи надіслали вислови співчуття.

Передусім дякуємо о. Н. Борецькому, пароховi церкви св. Покрови в Ню Гейвен, за відправлення Панахид, Служби Божої і похоронних обрядів.

Щиро дякуємо о. прот. Н. Чернявському в Рочестер за відправлення Панахиди.

Дякуємо Церковному Хорові за відспівання Панахиди.

Тов. Український Народний Дім, Членам Бобрівки, Православній Громаді, Родинам — І. Законворотному, Р. Дзюбі, Катречкові, Г. Дубнові, Н. Цапові сердечно дякуємо за зложення квітів на могилу Покійного.

Щиро дякуємо ВП. Панам Я. Шумилові, Р. Дзюбі, Є. Кульчицькому, Н. Цапові, Д. Лозинському і В. Катречкові за поставлення своїх авт до диспозиції для перевозу учасників похорону до Бавнд Бруку.

Сердечно дякуємо д-рові Я. Туркановi за сумлінну опіку під час довгої хвороби Покійного.

Усім Приятелям і Знайомим, що були ласкаві замовити Служби Божі за Упокій Душі Покійника, наше сердечне спасибі.

Дружина АГАФІЯ з родиною

ПОДЯКА

З глибоким смутком та великим жалем повідомляємо всіх Знайомих та все Українське Громадянство, що дня 11-го вересня 1964 року нагло і несподівано відійшла від нас на Вічний Спочинок, наша Найдорожча ДОНЕЧКА І СЕСТРИЧКА

бл. п. Оля ДОЛОТОВСЬКА

Покійна народилася дня 8-го листопада 1946 р. в місті Ротенбурґ, Баварія. Була активною Юначкою СУМА, виконуючи функцію впорядчиці, як рівнож допомагала в інших ділянках праці Організації Визвольного Фронту. Закінчила 2-гу клясу в Пасейській Середній Школі.

Похорон покійної Олі відбувся дня 15-го вересня ц. р., попереджений Службою Божою в церкві о. Николая. Службу Божу відправив о. В. Білинський, який рівнож довершив чину похорону та запечатав гріб.

На тому місці хочемо висловити нашу подяку Всечесному о. В. Білинському за його труд, за відправлення Служби Божої та похорону.

Дякуємо всім тим, що в перші хвилини нашого горя відвідували нас та покійну Олю в похоронному заведенні та словами втіхи і розради та співчуття хотіли полегшити наш біль, дякуємо панові Григорію Свергунові — хресному батькові Покійної та його Дружині, які прибули з далекої Канади, тим всім, що прислали квіти, та тим всім, що жертвували на Служби Божі, дякуємо тим всім, що не жаліли ані часу, ані труду, брали участь в Службі Божій та участю в похороні відпровадили Її на Вічний Спочинок, зокрема дякуємо всім Юначкам і Юнакам та Членам Управи СУМА за їх останню прислугу Покійній, дякуємо всім, що після похорону зібралися в Українській Централі на обід, де вони старалися словами розради допомогти нам пережити наше горе.

Дякуємо бувшому голові Осередку СУМА п. Т. Олещукові, який на обіді поділився спогадами про покійну Олю, за час її праці в юнацтві СУМА та в імені Управи СУМА, глибокозмістовними словами відпровадив Її в Далеку Дорогу і старався розрадити нас та всіх присутніх на обіді.

Покійну поховано на цвинтарі Кальварія в місті Патерсон, Н. Дж.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:
СОФІЯ і ЯРОСЛАВ — батьки
МАРІЯ і СТЕФАНІЯ — сестри
та брат ПЕТРО

Праця
● HELP WANTED FEMALE ●

ДІВЧАТА
Легка фабрична праця.
Навчимо.
$1.25 на годину + бенефіти.
Голоситися:
IMPACT EXTRUSION
39 Power House Road
Roslyn Heights, L.I.
(516) MA 1-1990

Праця
● HELP WANTED MALE ●

ФАБРИЧНА ПОМІЧ
Без досвіду, всі юнійні бенефіти, вкл. платні свята, блю кросс, пенсія, вакації, хворобове, постійна праця + овертайми. Мусить розуміти і говорити по-англійськи.
Тел.: WA 5-2200
Alpha Industrial Service
1600 W. Elizabeth Avenue
Linden, N. J.

- ASSEMBLERS
- BUFFERS
- GRINDERS
- PRESS OPERATORS
- MACHINE GRINDERS
- TOOL MAKERS
- POLISHERS

Тільки досвідчені. Праця у фабриках в Maplewood і Newark. Щедрі бенефіти для робітника.
Голоситися на інтерв'ю
9-11 AM і 2-4 PM
J. WISS & SONS Co.
33 Littleton Avenue
Newark, N. J.

ПОТРІБНИЙ
ДОСВІДЧЕНИЙ
КУШНІР
Tel.: FO 7-5379

Rest & Boarding Homes

ВІДПОЧИНКОВИЙ ДІМ
ОЛЗЕНА
Для старших віком осіб — всі виходи у партеровому будинку — дім, який дасть Вашим найближчим рідним все те, що Ви хотіли б дати їм. Помірковані ціни. Запитайте, перевірте, переконайтесь.
Gibbs Pond Road, Nesconset
near Lake Ronkonkoma
Тел.: 516 JU 8-5676

Business Opportunity

НА ПРОДАЖ
BAR and GRILL
При головній дорозі в околиці Peekskill, N. Y., річний оборот $120.000 з газ. станцією і стейдом при дорозі коло табору, озера і т. д. Пишіть до власника
Box 531, Peekskill, N. Y.

YOUR OWN TAXI BUSINESS
Long established. Priwate taxi business. Radio equipped cabs. Includes Western Union contract. Bellport, Patchoque Area. Good potential. **N. Y. asking price will surprice you.**
516 AT 6-8523 after 5 P.M.

ХВОРІ НЕ ТРАТЬТЕ НАДІЇ
КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!
Зажийте ще сьогодні
ЗІЛЛЯ
Д-РА МІЛЛЄРА
під назвою
J. MILLER'S PURE HERB COMPOUND # 6,
а вже завтра почуєтесь ліпше. Якщо не будете задоволені протягом 48 годин, зверніть пачку, а гроші будуть Вам сейчас повернені.
Терплячі на недуги шлунка, як кваси жолудка, запір, нестравність, гази, відбивання, завороти голови, біль у крижах і інші недомагання НЕ ЧЕКАЙТЕ, а спробуйте зараз!
Ціна одної пачки $10.00, а якщо хочете для свого приятеля, тоді дві пачки тільки — $15.00. Пишіть зараз долучуючи чек або Моней Ордер на адресу:
THE MILLER CO., INC.
Dpt. 41
790 Broad Street Newark, N.J.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

AIDA MOSAIC STUDIO GALLERY
116 East 7th Street, Manhattan, N. Y.
відкрита щоденно від 3 до 7 год. веч.
Проситься оглядати мистецькі мозаїчні картини. При студії провадиться процес кольорової та чорно-білої фотографії.

Справжнє забезпечення починається від $5,000
В УНСоюзі можете забезпечитися до .... $50,000 і $100,000
ПІДВИЩІТЬ СВОЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ!

СЛОВНИК
АНГЛО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК — 50 000 слів і виразів, 792 стоџ. в оправі — **М. Л. Подвезько — $5.00**
Замовляйте:
SVOBODA — P. O. Box 346 — Jersey City, N. J. 07303

Союз українок влаштував прийняття на Світовій Виставці в Ню Йорку

25. вересня в гарній Світлиці жіночої гостинности при Осередку кращого побуту на світовій виставці в Ню Йорку Союз Українок Америки влаштував прийняття на пошану керівниць Національної жіночої ради ЗДА, Загальної Федерації жіночих клюбів, членом яких є Союз Укр. Америки, етнічних груп та мистецьких і професійних кіл. З українського боку були представниці Централі з Філядельфії пані Олена Лотоцька, С. Пушкар і А. Грабовенська. Разом на цьому прийнятті було до ста осіб. Господиня прийняття і референтка зв'язків при Окружній раді Ню Йорку п. Марія Душник представила присутнім голову Союзу Українок п. Олену Лотоцьку, а та з свого боку привітала гостей і представила декількох членів головної управи.

У мистецькій частині кобзар Роман Левицький програв на кобзі декілька українських пісень, а співачка Христина Карпевич співала. Після цього п. Душник познайомила українок із американськими гостями, а також подякувала тим членам комітету й господиням, що чергували в світлиці на протязі тижня. В організації цього прийняття брала участь також голова Окружної ради в Ню Йорку п. Наталія Чапленко, та п. Дорота Ґалан.

Серед гостей були: п. М. Морфі, дружина начальника поліції м. Ню Йорку, п. М. Премінґер, письменниця й доповідачка, д-р Д. Аттербурі, письменниця, п. Л. Роббінс, замісниця голови Національної жіночої ради та її спостерігачка про ОН, п. В. Бравн, керівниця відділу міжнародних відносин при цій раді, п. Л. Белюкас із Загальної федерації жіночих клюбів, графиня А. Паолоцці, а також представниці чехо-словацьких, литовських, румунських, угорських та інших жіночих організацій.

Серед українських учасниць були письменниця Докія Гуменна, малярка Зоя Лісовська, співачна Марія Лисогір.

Для цієї й наступних можливих оказій такого характеру видано брошурку з інформаціями про Союз Українок. Цю брошурку уклала й зредагувала п. Варка Бачинська. Гостям ця брошурка вподобалась. А п. Мері МкКаффі, директорка Жіночої самодіяльности на Світовій виставці й колишня секретарка п. М. Айзенгавер сказала, що вона буде з присмністю зберігати писанку, одержану від п. Душник.

П. Ірина Падох та п. Христина Навроцька влаштували виставку українського народного мистецтва, що нею захоплювалися гості.

Декілька газет, а також „Голос Америки" подали інформацію про чергування господинь і про це прийняття.

● **На Індійському океані** загинули в минулому тижні 75 рибальських човнів, разом із 450 рибалками, що їх захопив на широкому морі ґураґан. Індійське військове летунство переводило розшуки за човнами, але надзвичайно бурхливе море згори виключало рятункову акцію.

● **В південній Еспанії,** в містечку Торремолінос в провінції Маляґа, відомий американський фільмовий актор Франк Сінатра мав прикру пригоду. Будучи в товаристві кубинської акторки — він гостро зареаґував на зачіпки з боку одного репортера й одного фотографа еспанської газети. Счинилась авантюра, внаслідку якої поліція покарала Сінатру гривною на 416 дол. за порушення публічного спокою і непослух поліції. Сінатра залишив ті гроші місцевому адвокатові і від'їхав до Парижу.

Real Estate

Astoria
3 РОД. МУРОВАНИЙ
наче новий, 3, 3½ і 4½ кімнат. Без контролі, без лізу, город, веранда, гараж, бльок до укр. церкви і сабвею. Власник. $39,000.
RA 1-0641 або YE 2-5700

OZONE PK.
NEW! NEW!
2 FAM. BRICK
$32,750
2 CAR GARAGE
5 & 5 ROOMS
GAS HOT WATER HEAT
1-FARE ZONE
Model Open Sat. & Sun.
NEAR SHOPS
SCHOOL &
TRANSPORTATION
103-32 98th Street
OZONE PARK, N. Y.
Liberty Estates
VI 6-3700

НА СКОРИЙ ПРОДАЖ
У зв'язку з виїздом з Ню Йорку в гарній секції Бронксу, продається 2 род. дім — 14 кім., окрема будівля крамниця і гараж. Гарний сад за $22,000. Готівки тільки $4,500.
Дзвонити:
367-6507 або AU 3-7588

Мешкання

ДО ВИНАЙМУ
5 КІМНАТ
в дво-фам. домі на другім поверсі, один бльок від Highland Park-у, гаряча вода, газове огрівання (платить госп.).
Телефонувати:
Brooklyn TA 7-4284

Manhattan, 7th St. East
МОДЕРНИЙ 4 КІМНАТНИЙ АПАРТАМЕНТ
Рент $58.38.
Тел. GR 3-6025

Theater

ОСТАННІ ДВА ДНІ
А. ЧЕХОВА
„ПОЄДИНОК"
з участю акторів МХТ. Також:
„ЛЕБЕДИНЕ ОЗЕРО"
з участю Галини Уланової і корде балету Великого Театру
Вся програма в барвах.
CAMEO
8-ма Ave. і 44-та вул. JU 6-8534

Іван ВУЙКІВ
Знана
УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА ФІРМА
виконує на замовлення
НОВІ ФУТРА
перемодельовує проходжені футра по найновіших фасонах.
Приймає футра на
ПЕРЕХОВАННЯ-STORAGE
Відбір і доставка на місце.
J. WUJKIW, Inc.
MANUFACTURING FURRIER
111 E. 7th Street
New York 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710

Різне

УКРАЇНСЬКІ ФАРМЕРИ!
Маєте місце на бджоли? Потребую місця під малу пасіку з не дуже трудним доїздом до Ню Йорку. (Залізницею або автобусом у віддалі до 75 м.).
Повідомлення на адресу:
J. Kulynitch
751 E. 161 St. Ap. 9 G
Bronx, N. Y. 10456

GRAMERCY SHIPPING COMPANY
Засновано 1945 р.
З ліцензією
ВНЕШПОСИЛТОРГУ
Високої якости совєтські товари з товарних магазинів в СССР. Помірковані ціни. Без мита. Скора достава. Посвідка відборця.
ПОВНА ҐАРАНТІЯ.
Авто **ВОЛГА**, люксусове авто $2,627.89
Авто **МОСКВИЧ**, економічне авто $1,626.03
Чол. **РОВЕРИ** V120 $36.67
Холодільник **ОКА** (125 літрів) $179.66
Телевізія **РУБІН** (19 tubes) $287.46
Переносний кімнатний **РАДІАТОР** $14.11
Великий вибір чудових дарунків.
Різнородний вибір смачних харчових пачок високої якости. Пищіть або телефонуйте по-українськи або по-англійськи за повними каталогами. **Повна ґарантія. За дозволом Департаментів Банків (Н. Дж.) і забезпечені на $20,000. Повна виплата. Без відтягнень. Підписи відборця. Достава до 2 тижнів. Безпосередні агенти банків від 1946 р. для іноземної торгівлі, Москва.**
СТАВКА: 9 рублів за $10.00
ОПЛАТА: до $30.00 — $2.75
понад $30.00 — 10%
GRAMERCY SHIPPING COMPANY
118 East 28th Street
NEW YORK, N.Y.
MU 9-0598
Відкрито: 9-5:30; субота 9-1
GRAMERCY SHIPPING INC.
744 Broad Street
NEWARK, N. J.

INTERTRADE EXPRESS CORP.
ВІЛЬНІ ВІД МИТА ХАРЧОВІ ПАЧКИ НА УКРАЇНУ СССР
Пропонуємо Вам смачні харчові пачки Вашим дорогим в старому краю. Харчові продукти найкращої якости. Наш вибір цього року є більший, як коли передтим. Маємо стандартові харчові пачки або можемо зробити Вам цілу пачку, залежно до Вашого бажання. Достава до 3 тижнів повністю ґарантована і забезпечена. Підписані посвідки відборця. Всі пачки доставлені абсолютно даром до відборця в СССР. Авторитетні чинники в СССР підкреслюють, що кожна особа може дістати кожну кількість пачок без обмежень. Ось кілька взорів:
IT-23 $21.00
11 фт. пшенич. муки, 11 фт. рижу, 5½ фт. смальцю, 2½ фт. паленої кави, 1 фт. яринної оливи.
Добре і багато $31.56
11 фт. пшенич. муки, 6½ фт. рижу, 9 фт. вудженки, 4½ фт. вудж. шинки, 1 фт. какао, 1 фт. найліпшої риби в помідоровому сосі.
Святочна $34.30
11 фт. пшенич. муки, 4½ фт. рижу, 4½ фт. вудженки, 1 фт. какао, 4½ фт. смальцю, 2¼ фт. салямі, 2¼ фт. сливок, 1 фт. шоколади.
Прошу жадати наших дарових каталогів з найбільшим вибором харчових продуктів, гарних англійських текстилів і убрань, товарів домашнього вжитку та приладдя і багато, багато інших дарунків.

Ваша власна пачка
Якщо Ви хочете самі купити товари до Вашої пачки, все що треба зробити це принести або вислати пачку до нас. Всі пачки відсилаються до 48 год. по одержанні вплати.

ГРОШІ на УКРАЇНУ СССР
Повна ґарантія. Достава до 2 тижнів. Повна виплата без відтягнень. Підписи відборця.
СТАВКА: 9 рублів — $10.00
ОПЛАТА до $30.00 — $2.75
понад $30.00 — 10%
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street, Suite 202
NEW YORK, N.Y. 10010
Telephone: YU 2-1530
УРЯДОВІ ГОДИНИ:
щоденно 9-5:30; суботи 10-1
Обслуговуємо тисячі клієнтів з найбільшим їх вдоволенням вже понад 10 років. Даємо Вам охорону і забезпечення.

Real Estate

АКРИ ВИСОКО СУХО **$749** за акр
Акуратно поміж New Sunrise Highway Extension і New York to Riverhead Expressway. Недалеко нова фабрика для шукаючих праці.
Не продаємо площ під будову, тепер там не має комфорту. Висока потенціяльна вартість ґрунтів на Лонг Айленді вказує відразу купцеві, що варта інвестувати таку низьку ціну. **Земля, яку ми продали 5 р. тому, за $99 за акр, коштує тепер $5,000 за акр.** Хто був би тоді в це повірив? Хай Ваші гроші ростуть в розвиваючімся Лонг Айленді. Не пропустіть цієї золотої нагоди. **ІНВЕСТУЙТЕ ТЕПЕР!**
$10.00 МІСЯЧНО ПІСЛЯ МАЛОГО ЗАВДАТКУ.
Дістанете негайно свій документ і папери права власности. **Three Land Office,** 729 Jericho Turnpike, Route 25, Three miles past Smithtown, and 2950 Jericho Turnpike, Route 25, 1 миля на схід від Smithtown By-pass, and 376 Jericho Turnpike, (Route 25), Selden. Спішіть, бюро відкрите кожного дня, включаючи неділі. Понад 50 років в земельному бизнесі.
K. H. LEEDS, LAKE RONKONKOMA, L. I.

● Miscellaneous ●

Cafe Geiger
ШТУЧНО ХОЛОДЖЕНА
206 E. 86 St.
(b. 2 & 3 Ave.)
NEW YORK
Tel.: RE 4-4428
Inh.: Helmut Vollmer
Щоденно КОНЦЕРТ від год. 4:00
Найліпша нім. кухня — Ланчі — Обіди
Знамените печиво з власної пекарні.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
(LICENSED BY VNESPOSYLTORG-USSR)

Дуже відповідальна і провідна фірма в ЗДА з найбільшим досвідом у висилці ПАКУНКІВ-ДАРУНКІВ до всіх частин СССР. Тисячі задоволених клієнтів. Всі пачки забезпечені. Відборець не платить нічого. Відділи у головних містах. Всі наші відділи мають на складі вибір товару високої якости на дарунки, по низьких цінах. За безплатними інформаціями і цінниками звертатися до одного з наших відділів.

NEW YORK 3, N. Y. — 39 Second Avenue	AL 4-5456
NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street	CH 3-2583
BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue	EV 4-4952
BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue	DI 5-8808
ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street	CH 9-6245
BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
SOUTH BOSTON 27, Mass. — 327 West Broadway	Tel.: 268-0068
BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue	BR 8-6966
CHICAGO 8, Ill. — 3212 S. Halsted Street	WA 5-2737
CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road	TO 1-1068
DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue	VI 1-5355
GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St. N.W.	OL 8-2256
HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau	TO 7-1575
HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Ave.	Tel.: 233-8030 346-0215
IRVINGTON 11, N. J. — 726 Springfield Avenue	ES 2-4685
LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street	FO 38569
NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue	BI 3-1797
NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Avenue	LO 2-1446
PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street	MU 4-4619
PASSAIC, N. J. — 176 Market Street	GR 2-6387
PHILADELPHIA 23, Pa. — 530 W. Girard Avenue	PO 5-5892
PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street	HU 1-2750
SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street	FI 6-1571
WATERBURY, Conn. — 6 John Street	PL 6-6766
WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street	SW 8-2868
YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 — 5th Avenue	RI 3-0440
YONKERS, N. Y. — 555 Nepperham Avenue	GR 6-2781

Коли Ви в сумніві висилки
ДАРУНКУ ВАШИМ ПРИЯТЕЛЯМ В СССР
ВИБЕРІТЬ НАЙПЕВНІШУ ДОРОГУ
1. Задецидуйте чи Ви хочете вислати пачку звідси чи замовлення на дарунок **АВТА, МОТОЦИКЛІВ, МАШИН до ШИТТЯ, ТЕЛЕВІЗІЙ і ХАРЧІВ,**
2. Користуйтесь обслугою відповідальної фірми з найкращою репутацією,
3. Впевніться чи персонал цієї фірми, що полагоджує Ваше замовлення має досвід,
4. Впевніться, що ця фірма є офіційно авторизована,
5. Шукайте за фірмою, що є в бизнесі того рода понад 30 років.

ШУКАЙТЕ а ЗНАЙДЕТЕ.
Main office:
GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
716 Walnut Street — Philadelphia, Pa. 19106
Telephone: WA 5-3455
ВІДДІЛИ:

PHILADELPHIA 632 W. Girard Avenue Philadelphia, Pa. 19123 WAlnut 5-8878	MIAMI, Fla. 2755 Biscayne Blvd. Miami 37, Fla. FR 9-8712
BALTIMORE, Md. 3206 Eastern Avenue Baltimore 24, Md. DI 2-2374	MINNEAPOLIS, Minn. 217 E. Hennepin Street Minneapolis 14, Minn. FE 2-4908
BOSTON, Mass. 390 West Broadway So. Boston 27, Mass. ANdrew 8-8764	MILLVILLE, N. J. 19 Westwood Terrace Millville, N. J. 825-5362
CHICAGO, Ill. 4102 Archer Avenue Chicago 32, Ill. FRontier 6-6399 Branch 2242 W. Chicago Avenue Chicago 22, Ill. BE 5-7788	NEWARK, N. J. 263 Market Street Newark 2, N. J. MArket 3-1968 NEW YORK, N. Y. 48½ East 7th Street New York 3, N. Y. GR 3-1785
CLEVELAND, Ohio 7023 Superior Avenue Cleveland 3, Ohio UTah 1-0807	OMAHA, Neb. 5524 So. 32nd Street Omaha 7, Neb. 731-8577
DETROIT, Mich. 6460 Michigan Avenue Detroit 10, Mich. TAshmoo 5-7560	PITTSBURGH, Pa. 346 Third Avenue Pittsburgh 22, Pa. GRant 1-3712
ELIZABETH, N. J. 943 Elizabeth Avenue Elizabeth, N. J. EL 4-7608	ROCHESTER, N. Y. 683 Hudson Avenue Rochester 21, N. Y. BAker 5-5923
HAMTRAMCK, Mich. 11415 Jos. Campau Avenue Hamtramck 12, Mich. TO 8-7940	SAN FRANCISCO, Calif. 1236 — 9th Avenue San Francisco 22, Calif. LO 4-7981
KANSAS CITY 18 S. Bethany Kansas City, Kansas AT 1-1757	TRENTON, N. J. 730 Liberty Street Trenton, N. J. LY 9-9163
LOS ANGELES, Calif. 3216 Sunset Blvd. Los Angeles 26, Calif. NO 5-9887	

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550, New York City
Українська Енциклопедія
в англійській мові
Ціна дол. 37,50.

Різне

Українське Висилкове Бюро
Roman Parcel Service
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430 — висилає —
НАДАЛІ ПАЧКИ З ОДЯГОМ і ХАРЧЕВІ. Рівнож авта, холодільники, телевізори, машини до прання і шиття і т. д.
Урядові години: від 8:30-7 веч. Субота до 6-ої веч., в неділі від 10-3 по пол.

Розшуки

АНТОНА ПЕТРИК, сина Яська з Мильна, повіт Зборів, що виїхав 1921 р. до Франції, шукає кузинка Катерина Джуль. Хто знав би про нього, або він сам, буде ласкав написати на адресу:
Kornij Bodnarczuk
c/o S. Lamon
30 East 71st Street
New York 21, N.Y., U.S.A.

ПОШУКУЄТЬСЯ
Анну Червак
з дому **МОСКАЛИК**
зі Скалатського повіту, села Камінки.
Дня 21 вересня 1964 р. помер її стрий. Справа спадкоємця. Хто знав би про неї або вона сама, прошу зголоситись до:
MYRON LYTWYN
801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J.

● FUNERAL DIRECTORS ●

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор
Похоронного Заведення
123 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА

WALTER RAJCA
Директор Українського Похоронного Заведення
MIDDLESEX FUNERAL HOME
Обслуга щира і чесна.
Serving Central New Jersey, Plainfield, Somerville, New Brunswick Area.
528 Bound Brook Rd.
Middlesex, N. J. 968-3377

ВІЛЯМ КОВАЛЬЧИК
Погребник
Community Funeral Home
Air Conditioned
Занимається похоронами. Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна і найкраща. У випадку смутку в родині кличте, як в день так і вночі:
Community Funeral Home
Yonkers, N. Y.
YO 9-7272

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
Completely
AIR CONDITIONED
Займається ПОХОРОНАМИ в СТЕЙТІ NEW JERSEY.
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі:
John KOWALCHYK
129 GRAND STREET
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N. J.
Te.: HEnderson 4-5131

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура
Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ПАЧКИ-ДАРУНКИ ДО СССР
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
(Licensed by VNESHPOSILTORG)
Централя: **1530 BEDFORD AVENUE — BROOKLYN 16, New York**
Tel.: **IN 7-5522**

Достава пачок **ҐАРАНТОВАНА, а також підпис відборця.**
Для вигоди клієнтів при крамницях нашої фірми
ВЕЛИКИЙ і РІЗНОРОДНИЙ
вибір товарів найкращої якости.
Фірма відкрита: **ЩОДЕННО від 9:00 ранку до 6:00 вечора; в СУБОТИ і НЕДІЛІ: від 9:00 ранку до 4:00 по полудні.**

НАШІ ВІДДІЛИ:

BROOKLYN, N. Y. — 1530 Bedford Avenue	IN 7-6465
BUFFALO 12, N. Y. — 701 Fillmore Avenue	TX 5-0700
NEW YORK 3, N. Y. — 78 Second Avenue	OR 4-1540
NEWARK, N. J. — 314 Market Street	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J. — 46 Whitehead Avenue	CL 7-6320
UTICA, N. Y. — 963 Bleecker Street	RE 2-7476
COHOES, N. Y. — 13 Sargent Street	FE 7-2727
FARMINGDALE, N. J. — Freewood Acres	363-0494
PHILADELPHIA 23, Pa. — 631 W. Girard Avenue	PO 9-4507
ALLENTOWN, Pa. — 126 Tilghman Street — Area Code 215	435-1654
ROCHESTER 5, N. Y. — 558 Hudson Avenue	BA 5-4210
LOS ANGELES 4, Calif. — 107 So. Vermont Avenue	DU 5-6550
CHICAGO 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
BALTIMORE 31, Md. — 1900 Fleet Street	DI 2-4240
DETROIT 12, Mich. — 11601 Jos. Campau Avenue	TO 8-0298
HARTFORD 6, Conn. — 643-47 Albany Avenue	CH7-5164
JERSEY CITY, N. J. — 303 Grove Street	HE 5-6368
SYRACUSE 7, N. Y. — 1200 South Avenue	GR 5-9746
CLEVELAND 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	PR 1-0696
HAMTRAMCK, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	TO 9-3980
SO. BOSTON, Mass. — 396 W. Broadway	AN 8-1120